

Az Európai Bíróság ítélete a Tetra Laval ügyben

[C-12/03 és C-13/03 ügyek,

Európai Bizottság kontra Tetra Laval BV]

Az Európai Bíróság (EKB) 2005 februárjában meghozta ítéletét a Tetra Laval ügyben, melyben elutasította az Európai Bizottság fellebbezését. Az ügy előzménye, hogy a Bizottság 2001-ben több tilthatározatot hozott, amelyek ellen az érintett cégek jogorvoslatot éltek. 2002-ben az Elsőfokú Bíróság három bizottsági fúziós határozatot is megsemmisített fél éven belül, ezek egyike volt a Tetra Laval/Sidel ügyben hozott határozat, amely ellen a Bizottság az EKB-hoz fordult jogorvoslatért.

Az alapeljárás résztvevői a Tetra Laval BV és a Sidel SA voltak. Előbbi erőfölényes pozícióval rendelkezik a különböző italok kartoncsomagolásának piacán, míg utóbbi az italok polietilén-tereftalát csomagolását gyártó berendezések gyártásában vezető vállalkozás. A Bizottság szerint a fúzió révén a Tetra Laval erőfölényével visszaélve a Sidel vezető piaci pozícióját is erőfölényessé változtatná, ráadásul az Tetra Laval csoport erőfölényes pozíciója is tovább erősödne. 2002 októberi ítéletében az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy a Bizottság nyilvánvaló értékelési hibákat követett el határozatában, s erre tekintettel megsemmisítette a határozatot.

Jelen ügyben az EKB elutasította a Bizottság keresetét. Az EKB szerint az Elsőfokú Bíróság megfelelően gyakorolta felülvizsgálati jogköreit, amikor megállapította, hogy a Bizottság tiltást alátámasztott érvei, illetve azok bizonyítékai elégtelenek, hiányosak, semmitmondóak, következtelenek, éppen ezért pontatlanok. Bár a Bizottság közgazdasági kérdésekben nagy mozgásteret élvez, ez nem jelenti azt, hogy a közösségi bíróságok a felülvizsgálat során nem értékelhetik a Bizottság közgazdasági kérdésekben adott értelmezését.

Az EKB megállapítása szerint bár az Elsőfokú Bíróság jogi tévedést követett el, amikor elutasította a Bizottság érveit a Tetra Laval Sidel jövőbeni esetleges jogsértő magatartása kapcsán, ez mégsem eredményezheti ítélete hatályon kívül helyezését, hiszen a bizottsági határozat megsemmisítését nem ez, hanem a Tetra Laval vállalásainak elmulasztott értékelése eredményezte. A jogorvoslatban előadott egyéb érvek alaptalannak bizonyultak, vagy azokkal az EKB nem foglalkozott, mert nem bizonyultak jogkérdésnek.

Az EKB ítélete tehát megerősítette az Elsőfokú Bíróság korábbi ítéletét. Ez azért nagy jelentőségű, mivel a Bizottság korábbi sorozatos bírósági kudarcai után jelentős változások történtek a Bizottságon belül a fúziós eljárások kapcsán. Az ítéletek nyomán a jövőben lényegesen alaposabb és jobban alátámasztott közgazdaságtani érvelés szükséges egy fúzió megtiltásához.

EU-hírek dióhéjban

Erőfölényes reform

A közösségi versenyjog reformjának első, túlnyomóan a 81. cikk alkalmazását átalakító szakaszt követően sor kerül a 82. cikkre is. Az Európai Bizottság tervei szerint 2006 folyamán közlemény formájában kerül sor az erőfölénnyel való visszaélések vizsgálatának újrastrukturálására. A közlemény tervezetéről a Bizottság szeptembertől folytat megbeszéléseket a nemzeti versenyhatóságokkal, majd az év végéig az üzleti szféra számára is lehetőség nyílik észrevételek megtételére. A tervezet bizottsági honlapon való elérhetőségének pontos időpontja egyelőre nem ismert.

Több versenyjogi pert

A versenyjogi jogsértések feltárásában a Bizottság szándékai szerint a jövőben fokozott szerepet játszana a magánjogi jogérvényesítés. A jogsértések miatt kárt szenvedett felek bíróság előtti jogérvényesítése növeli a felfedezett jogsértések számát, fokozza az elrettentő hatást és lehetővé teszi a hatósági eljárásban el nem érhető kártérítést. Az Európában megdőbbszentően alacsony szinten lévő magánjogi jogérvényesítési aktivitás növelése lehetőségeinek vizsgálatára a Bizottság egy Zöld Könyv kibocsátásának lehetőségét tárgyalja a tagállami versenyhatóságokkal.

Energia ágazati vizsgálat az EU-ban is

Az Európai Bizottság vizsgálatot indított a gáz- és árampiaci verseny feltérképezésére. A jól működő energiapiacok döntő fontosságúak az európai ipar versenyképessége szempontjából és hogy a fogyasztók megkapják a liberalizációtól elvárt előnyöket, mint például a szállítók választéka és az alacsonyabb árak. A vizsgálat választ ad a fogyasztóknak és az új piaci belépőknek a nagykereskedelmi piacok alakulásáról és a fogyasztók korlátozott választási lehetőségeivel kapcsolatos aggályaira. Vizsgálni fogják többek között a jelenlegi energiaárak emelkedésének okát is. A vizsgálat kiegészíti az EU energiaügyi jogszabályok végrehajtásának most folyó bizottsági ellenőrzését, és a részletes energiapiaci jelentés 2005 végére várható.

Ágazati vizsgálat a pénzügyi szektorban

Európai Bizottság elhatározta, hogy vizsgálatot indít a pénzügyi szolgáltatások közül a lakossági bankszolgáltatás és az üzleti biztosítás területén az Európai Unióban. Azt vizsgálják, hogy működik-e verseny ezeken a piacokon, és eléggé versenyképesek-e a piacok ahhoz, hogy a fogyasztók is élvezzék minden előnyét. A vizsgálat kiegészíti a Bizottság párhuzamosan zajló kezdeményezését a pénzügyi szolgáltatások egységes piacán a szabályozási korlátok eltávolítására. Az ágazati vizsgálat lefolytatásához a Bizottság szorosan együttműködik a piaci szereplőkkel és a tagállamok hatóságaival. A Bizottság a vizsgálatot a lakossági bankszolgáltatás, különösen a bankkártyák áttekintésével kezdi. A lakossági bankszolgáltatások és az üzleti biztosítás egyéb szempontú vizsgálatára az év során később kerül sor.

Antitrösztreform az Európai Unióban – egy év a tapasztalatok tükrében –

Az Európai Bizottság és az International Bar Association közös rendezésében 2005 márciusában került sor egy nagyszabású konferenciára Brüsszelben, mely a csaknem egy éve hatályba lépett új közösségi antitröszt szabályok alkalmazásában eddig felhalmozódott tapasztalatok feltérképezését tűzte ki célul.

A konferenciát az Európai Bizottság Verseny Főigazgatóságának két vezetőjének beszéde foglalta keretbe. Neelie Kroes, az Európai Bizottság versenyügyekért felelős tagja a konferenciát megnyitó előadásában bejelentette, hogy a közeljövőből kezdődően a Verseny Főigazgatóságon belül új, önálló igazgatóságot alakítanak ki, amelynek kizárólagos feladata a kartellek elleni küzdelem lesz. Ezenkívül a versenyhatóságok nemzetközi együttműködésének szükséges erősítése és a Nemzetközi Verseny Hálózat (International Competition Network - ICN) idén júniusi, Budapesten megrendezendő konferenciája kapcsán a Gazdasági Versenyhivatalt külön megemlítette.

A csatlakozásunktól hatályos versenyszabályok alkalmazásának versenyhatósági tapasztalataival foglalkozó első kerekasztal vendége volt Tóth Tihamér, a Versenytanács elnöke is. A további kerekasztal-beszélgetések olyan kérdéseket tár-

gyaltak, mint például az együttműködés és a közösségi jog egységes alkalmazása az Európai Verseny Hálózaton (European Competition Network - ECN) belül, a közgazdaságtan szerepe az antitröszt szabályok érvényre juttatása során, a közösségi versenyszabályok és a közgazdaságtan nemzeti bíróságok általi alkalmazása, a tisztességes eljárás az eltérő nemzeti eljárások és szankciók mezejében, valamint a közösségi versenyszabályok magánjogi érvényesítésének erősítése.

A konferenciát Philip Lowe, a Verseny Főigazgatóság vezetőjének előadása zárta. A Bizottság időszerűnek tartja az erőfölénnyel visszaélés tilalmába ütköző gyakorlat felülvizsgálatát, továbbá bejelentette, hogy az év végéig nyilvános vitára kívánják bocsátani az ezzel kapcsolatos iránymutatások tervezetét.

A konferencián elhangzott előadások és további anyagok az IBA honlapján érhetők el: <http://www.ibanet.org>

A konferencián elhangzott előadások és további anyagok az IBA honlapján érhetők el: <http://www.ibanet.org>

Új közösségi irányelv az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól

2005 májusában született meg a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló közösségi irányelv (Irányelv a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról), melynek értelmében immár uniós szinten szabályozzák a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok tilalmát.

Az ún. „b2c (business to consumers) kapcsolatok” szabályozásával a jogalkotó célja egyrészt a fogyasztók jogainak tisztázása, másrészt pedig a határokon átnyúló kereskedelem fellendítése volt. Az irányelv új megközelítést tükröz, hiszen teljes harmonizációt vezet be, s általánosan tilalmaz minden tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot. Ily módon az irányelv alkalmazása nem termékspecifikus és nem korlátozódik egy adott piacra vagy cselekménytípusra sem. A megtévesztő piaci magatartás tilalma egyébként a közösségi jogban már korábban is ismert volt, hiszen azt a megtévesztő és összehasonlító reklámról szóló közösségi irányelv (84/450/EGK számú tanácsi irányelv) is tartalmazta. Ez utóbbi irányelv alapján az Európai Bíróság a Pall corp. v Dahlausen; a Verband Sozialer Wettbewerb e.V. v Clinique Laboratories SNC and Estée Lauder Cosmetics GmbH; a Mars; a Bizottság v. Németország „Sauce Hollandaise”; a Gut Springenheide; az

Estée Lauder v Lancaster ügyekben dolgozta ki az „európai fogyasztó modelljét”, mely olyan átlagos fogyasztót jelöl, aki kellőképpen tájékozott és kellően figyelmes – tekintetbe véve egyes kulturális, szociális és nyelvi jellegzetességeket is –, és akit ezentúl az új irányelv hatálya alá tartozó ügyek eldöntésénél viszonyítási alapként kell majd kezelni. Fontos még megemlíteni, hogy külön szakasz védi az ún. különösen kiszolgáltatott fogyasztókat, illetve hogy az átlagfogyasztóra vonatkozó vizsgálat során az irányelv szerint a jogalkalmazónak saját mérlegelési jogkörén belül kell döntést hoznia – az Európai Bíróság gyakorlata ugyanis csak kivételes esetekben engedi meg, hogy statisztikai adatokra támaszkodjon.

Az irányelv a megtévesztést – amelybe egyébként beleértendő a megtévesztő mulasztás is –, valamint az agresszív gyakorlatot külön is nevesíti, mellékletében pedig felsorolásra kerültek azok a magatartásformák, melyek minden körülmények között tisztességtelenné minősülnek.

Összességében elmondható, hogy a jogalkotói szándék szerint a jövőben a fogyasztók azonos szintű védelemben részesülnek majd az agresszív illetve félrevezető marketingfogásokkal szemben, függetlenül attól, hogy lakóhelyük közelében vagy egy másik tagállamban vásárolnak. A vállalkozások életét pedig minden valószínűség szerint megkönnyíti az új, átlátható szabályozás, így nem fognak a számtalan nemzeti jogszabály és bírói döntés útvesztőjében elveszni.